

Datagedreven sturen op de waarden van de leefomgeving

Anneloes Voorberg & Robert Borkes

Boominfodag, 13 maart 2025

Waarden in de leefomgeving

Waarden = dat wat men belangrijk vindt

... Leiden tot **ambities en doelen**

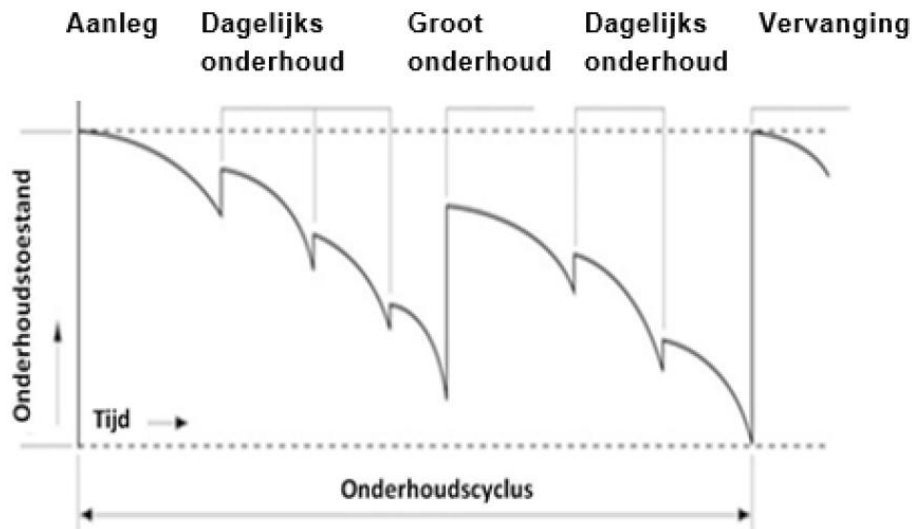
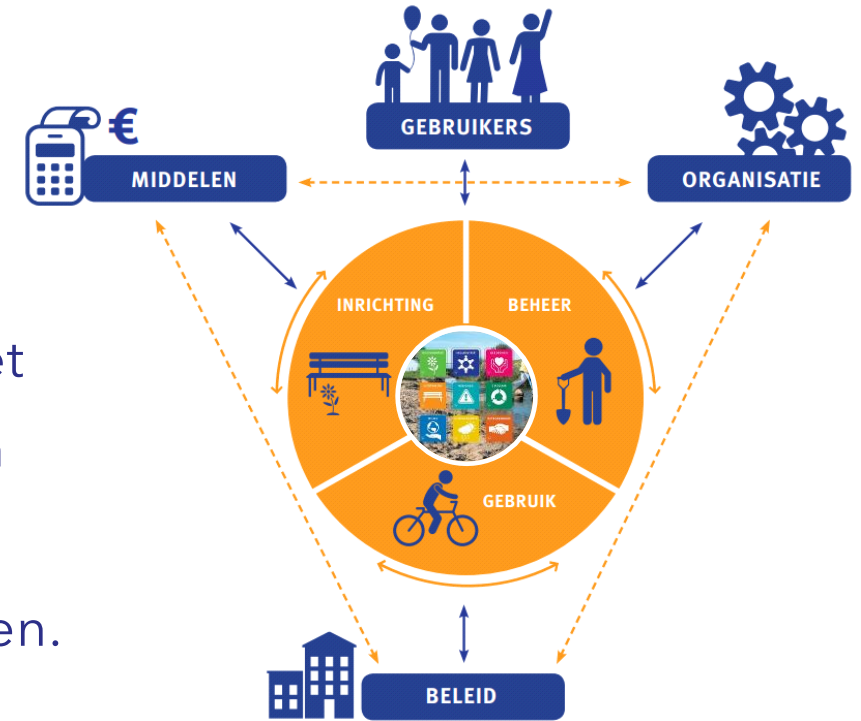
... Hiervoor is **inzicht** nodig in hoe je ervoor staat je op basis van data

... Dit geeft input voor je **strategie** voor het bereiken van doelen en het formuleren van Prestatie-Indicatoren en Effect-Indicatoren

... Met behulp van data kun je voortgang van doelen en indicatoren **monitoren**

Beheer leefomgeving

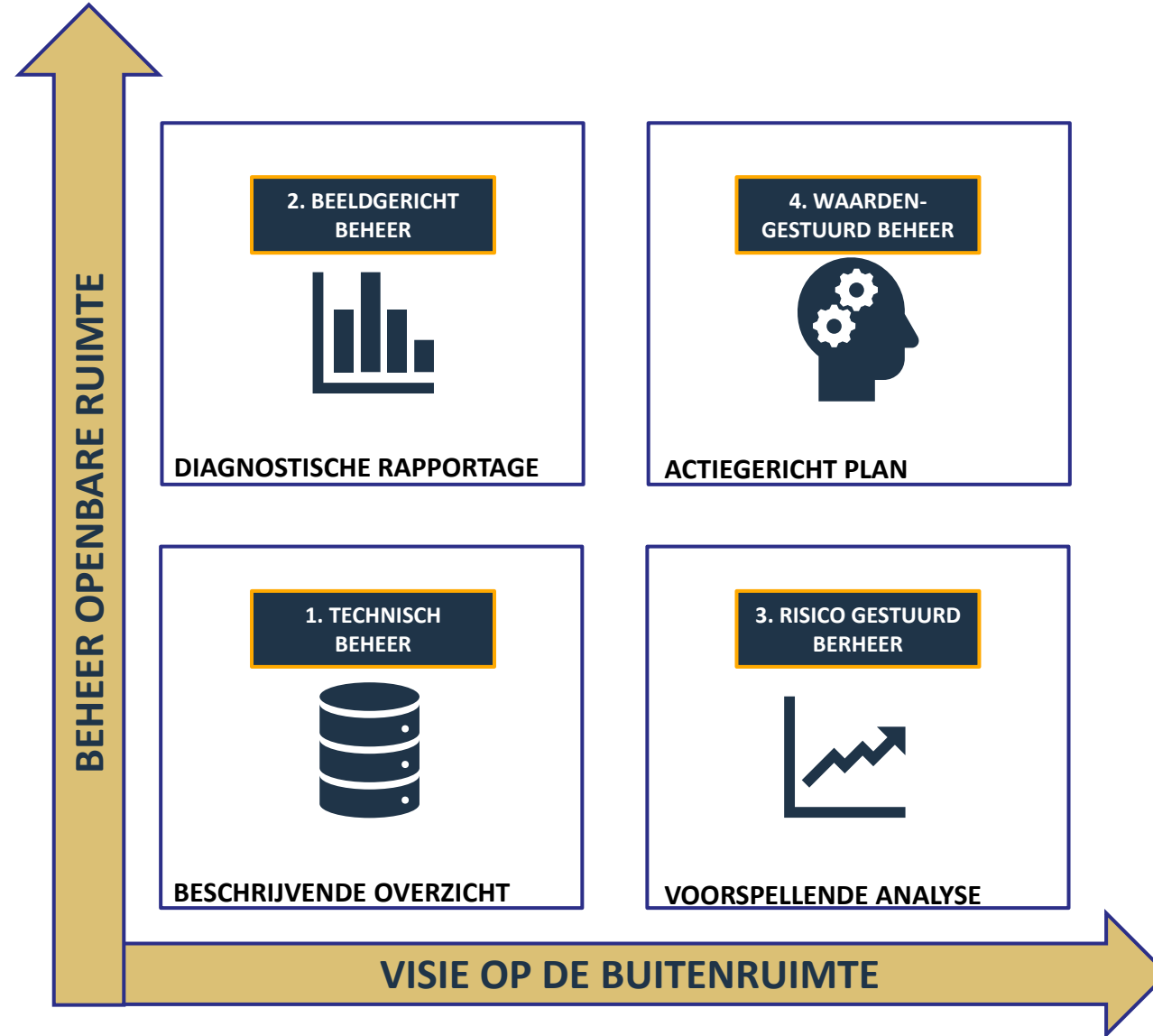
“Beheer gaat over de volledige organisatie rondom het gebruik van de openbare ruimte. Niet alleen technisch onderhoud, maar sturing op alle levensfasen van de objecten: bouwen, onderhouden, gebruik en vervangen.
” (CROW)

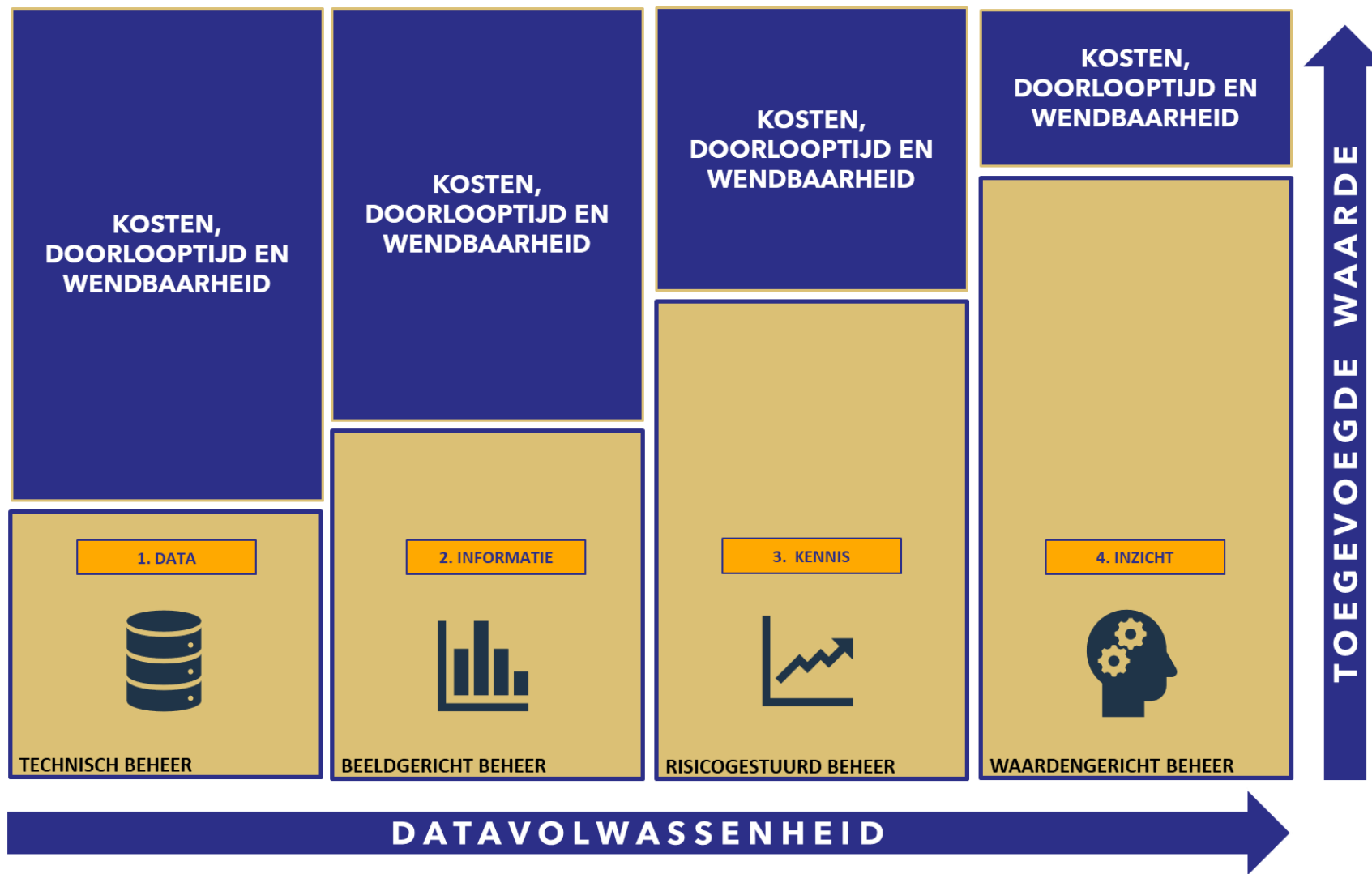
Reiniging	Cultuurgroen
Meubilair	Boom- onderhoud
Evenementen	Begraaf- plaatsen
Civiel, wegen	Sportvelden
Riolering	Spelen
Service	

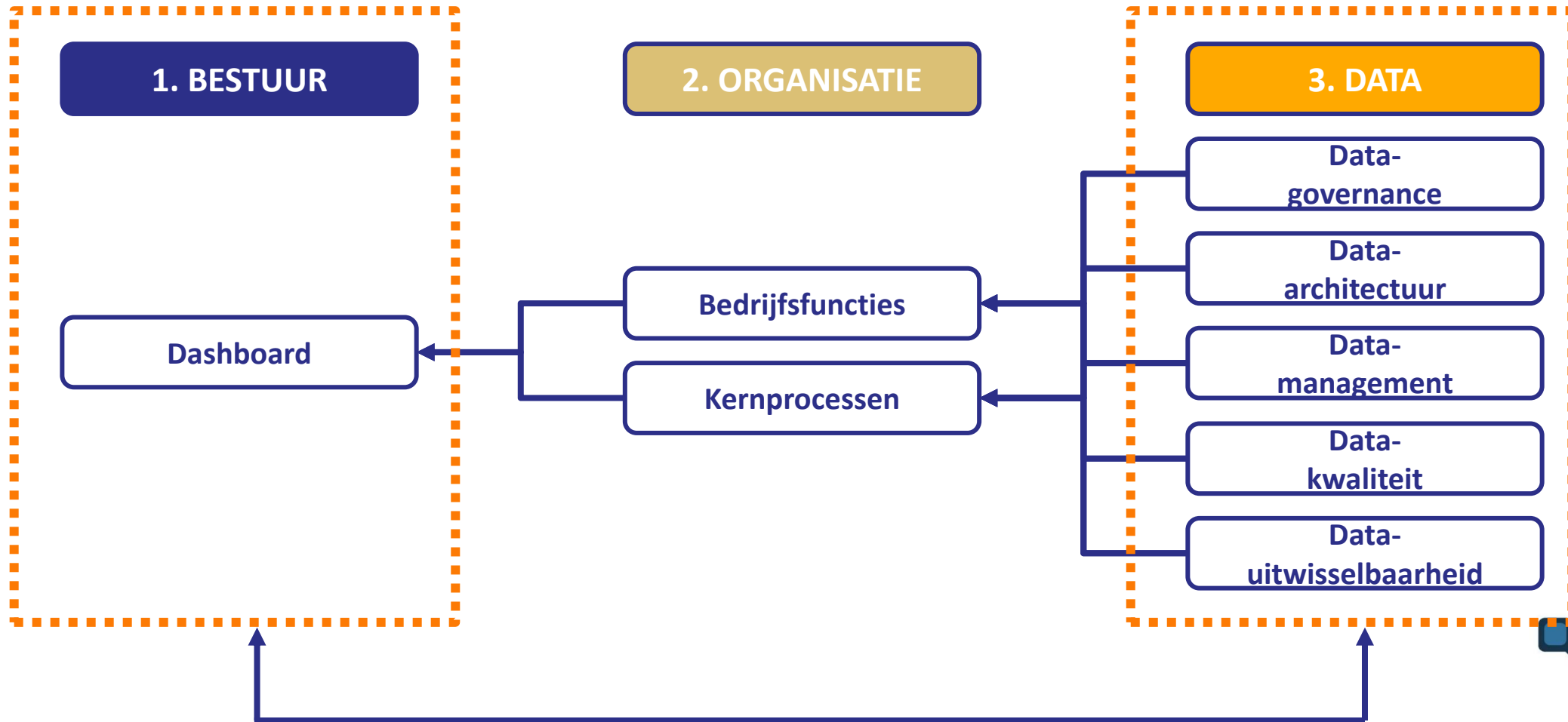
Waardengestuurd leiderschap

Waardengestuurd beheren

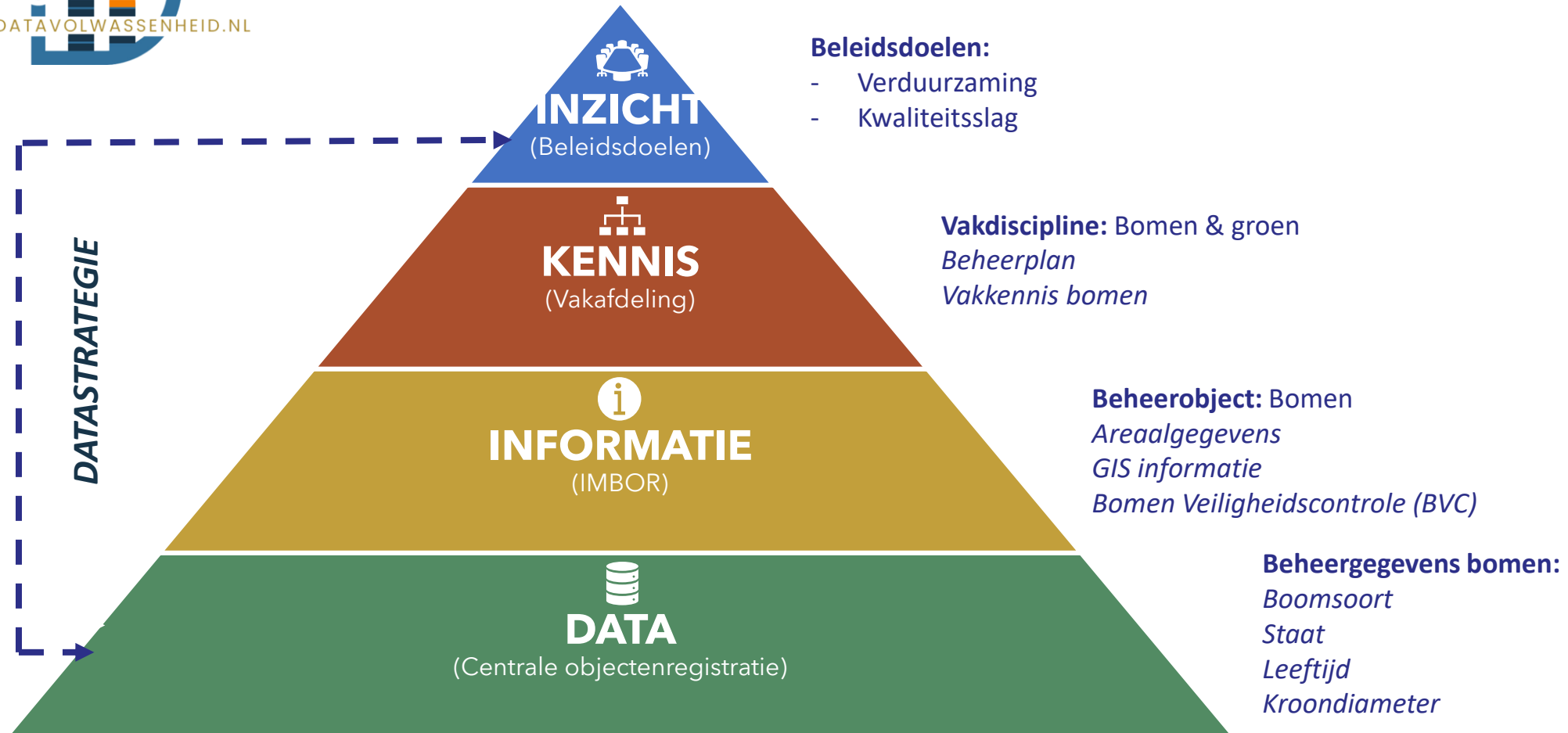
Datagedreven sturen op waarden

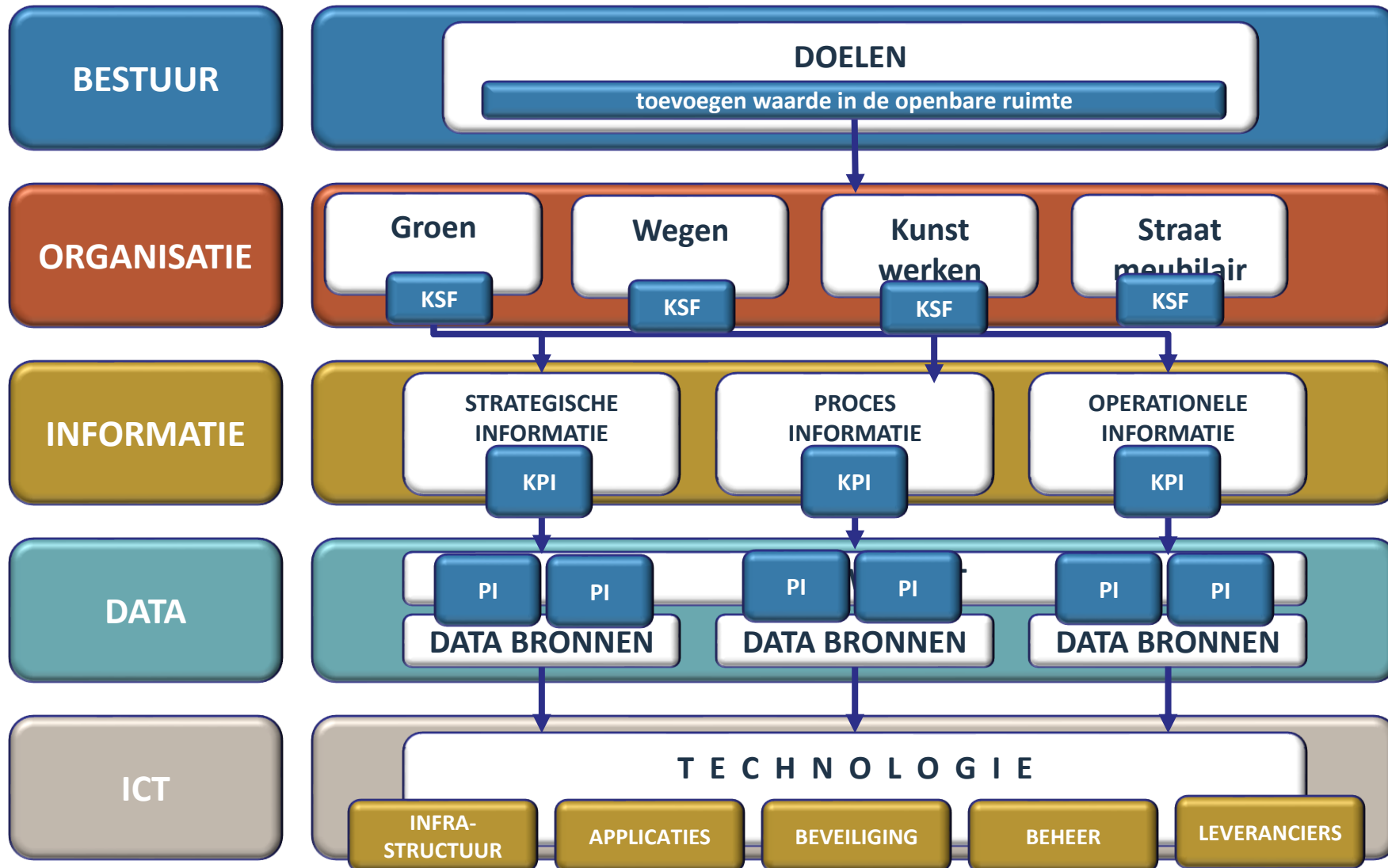
Datagedreven sturen op waarden: voorbeeld bomen

DATAVOLWASSENHEID.NL

Datastrategie

Datagedreven sturen op waarden: casus #1

- Waarden:

Groenvisie

Groen is cruciaal voor een gezonde, toekomstbestendige en aantrekkelijke woon- en leefomgeving

BIODIVERSITEIT & NATUURWAARDEN

KLIMAATADAPTATIE & DUURZAAMHEID

ECONOMIE RECREATIE & TOERISME

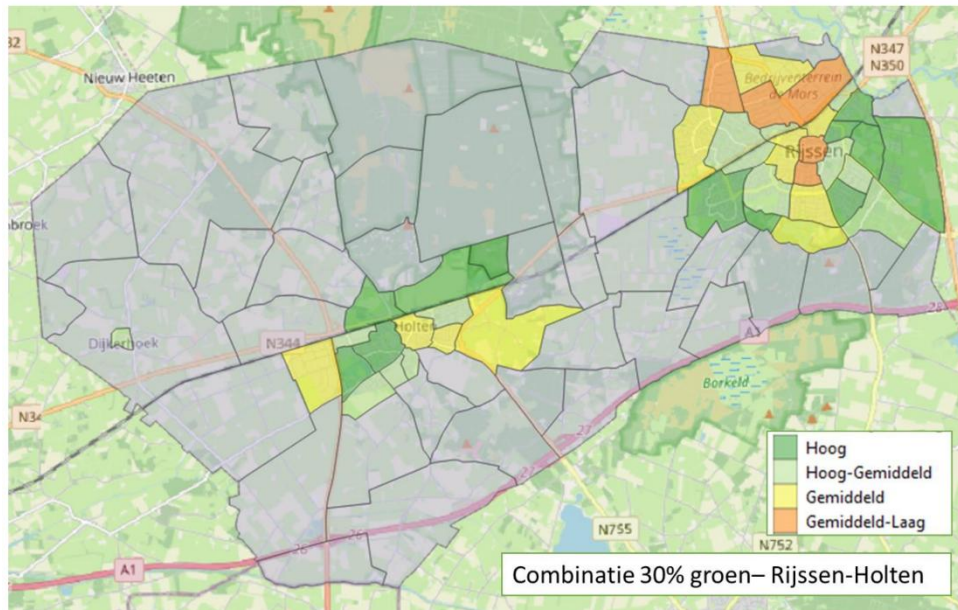

IDENTITEIT & BELEVING

VITALE LEEFOMGEVING

- Huidige situatie in beeld: toets op 30% groen per wijk

- Resultaat: Concreet advies over waar te beginnen met bijplaatsen bomen en aan welke waarden die bomen moeten bijdragen
- De gemeente is aan de slag gegaan

Gemeente Rijssen-Holten
28 februari

Wist je dat...

- ... te veel hitte niet goed is voor je gezondheid?
- ... hittegolven steeds vaker voorkomen?
- ... wij willen dat iedereen binnen 300 meter van zijn huis een koele plek heeft?
- ... wij daarom veel extra bomen gaan planten?

Wij zijn begonnen in de Veeneslagen in Rijssen en op Vletgaarsmaten in Holten. Daar hebben we in totaal 110 nieuwe bomen geplant. Allemaal op plekken die gevoelig zijn voor hittestress. Komende jaren volgt de rest van de gemeente.

Goed om te weten: soms kappen wij ook bomen. Daar is dan altijd een reden voor. Bijvoorbeeld omdat een boom niet gezond is of niet verder kan groeien op die plek.

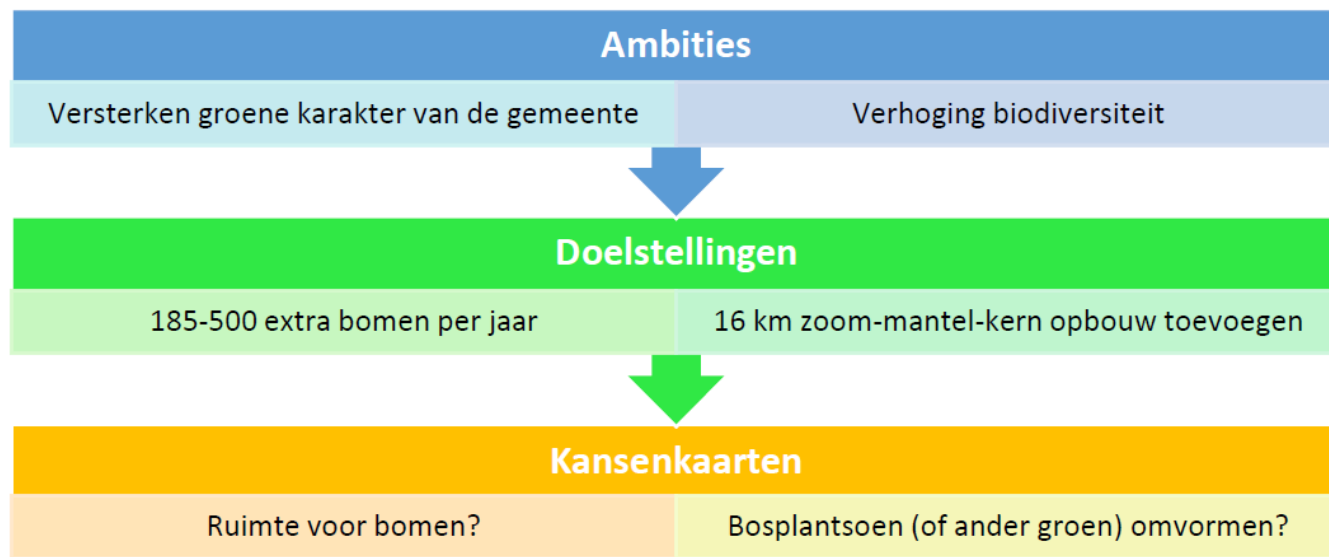
Meer bomen in de wijken

Rijssen-Holten

Datagedreven sturen op waarden: casus #2

Waarden:

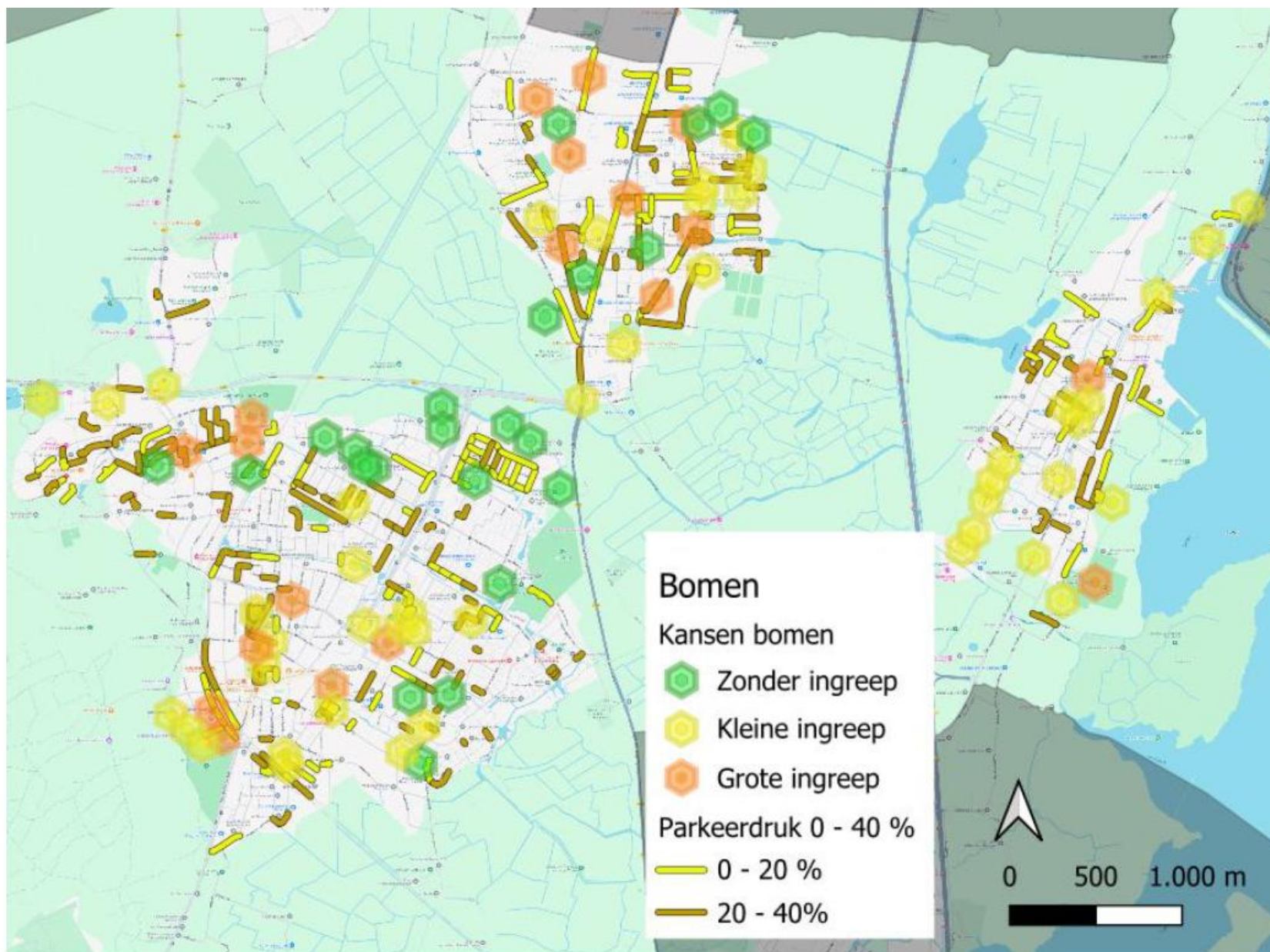
De leefomgeving is klimaatbestendig
Het groene karakter van de leefomgeving versterken
Versterken van de biodiversiteit
Met groen bijdragen aan gezondheid

Kansen voor meer bomen:

- Het aanvullen van de boom-/groenstructuur
- Zinloze verharding: 'lege plekken' en potentieel zinloze parkeerplaatsen
- Plekken met hittestress en wateroverlast
- 'Lege' plekken in het groen
- Aantal bomen per inwoner per buurt

Aanpak: GIS analyse en veldbezoek

- Huidig bomenbestand
- Afstand tot bijv. lichtmasten
- Analyse overbodige verharding
- Inschatting kans en inschatting ingreep
- Analyse hoeveelheid en grootte van de boom

Resultaat

>23 locaties

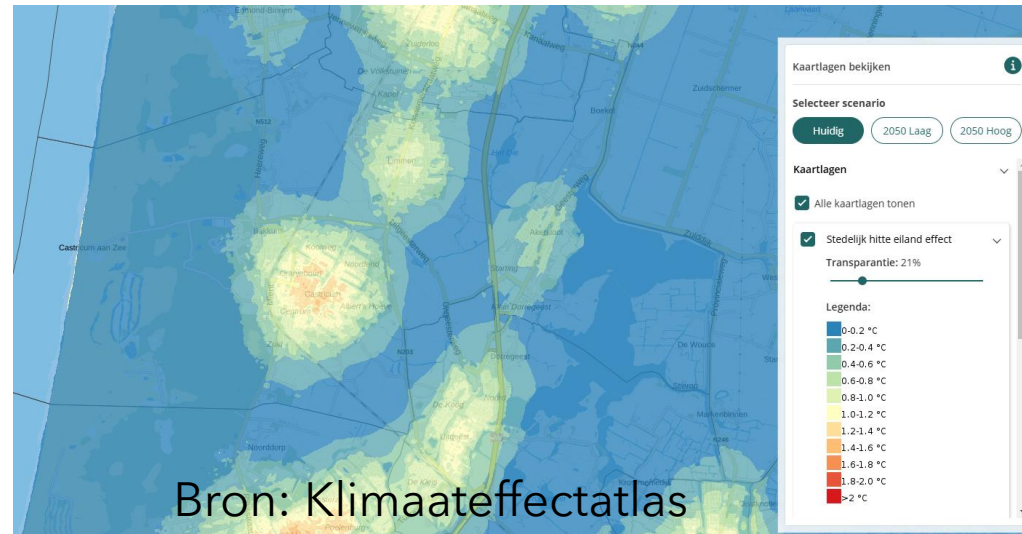
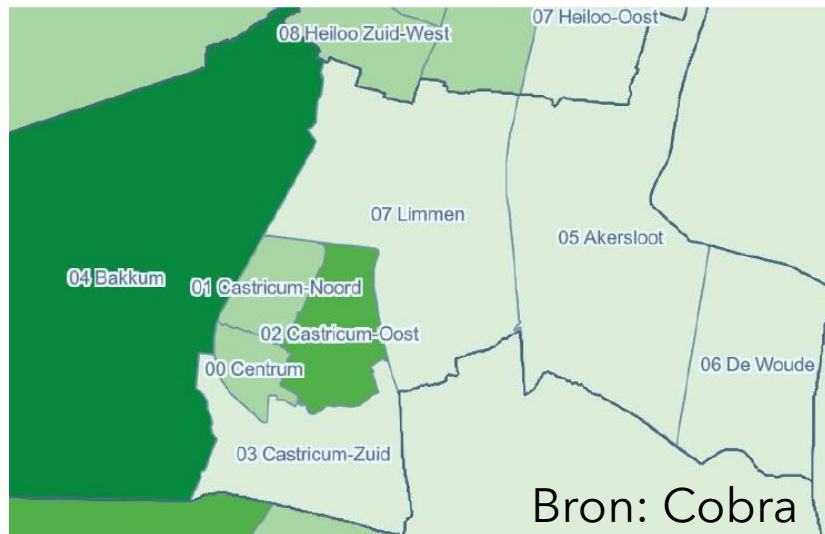
>46 locaties

>19 locaties

Conclusie en advies:

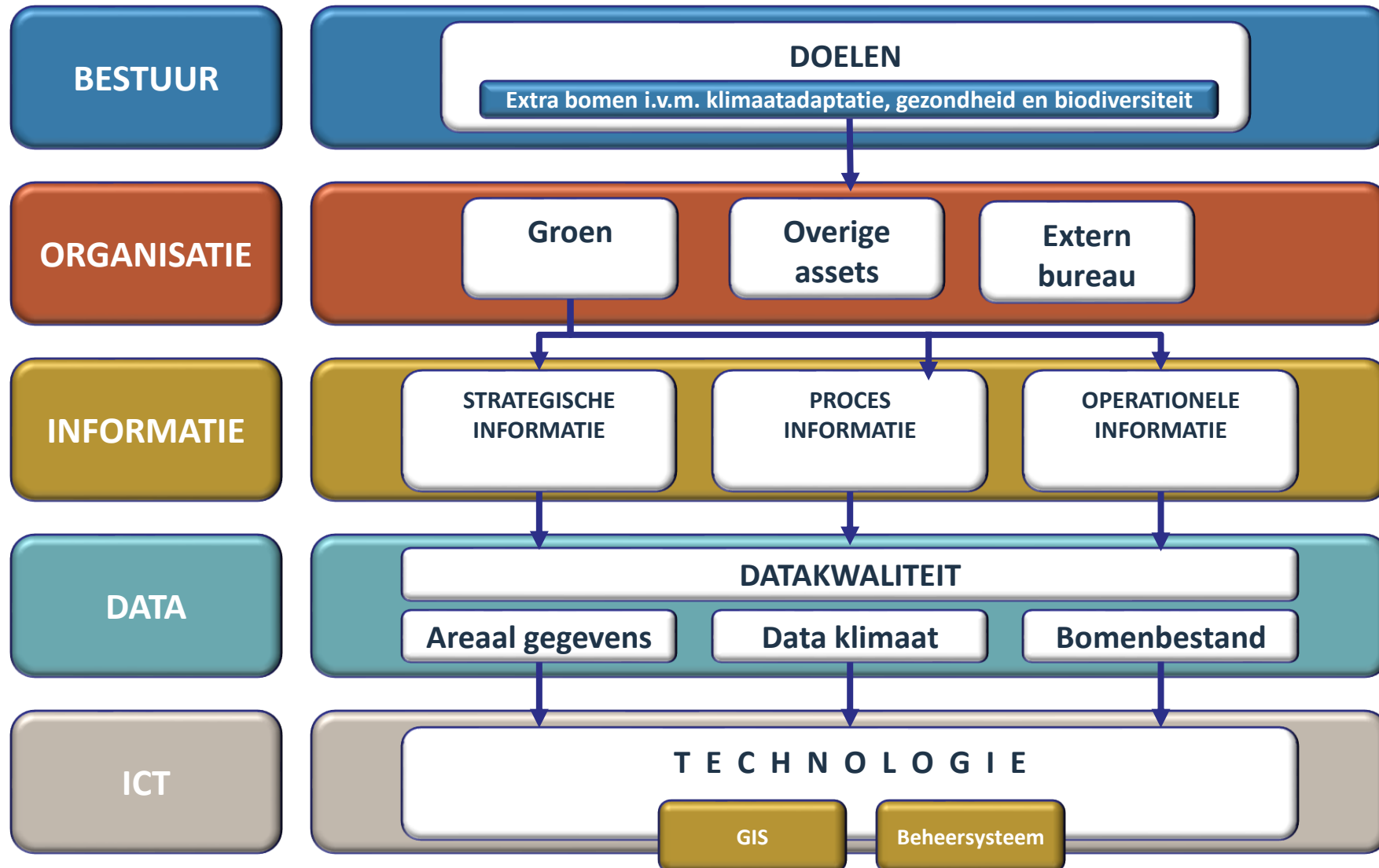
- Gewenst aantal bomen past niet...
- Wat kan wel?
 - Toevoegen extra bomen bij particulieren en bij ontwikkelingen
 - Andere vormen van vergroening
- Hoe?
 - Kies voor een boom die bijdraagt aan biodiversiteit en die klimaatbestendig is
 - Prioriteer, bijv. op basis van huidig boomkroonbedekking per wijk i.c.m. hittestresskaarten of aanvullen groenstructuur
 - Monitor de beoogde effecten

Datagedreven sturen op waarden: lessen en vraagstukken uit de casussen

- Waarden / ambities vanuit bestuur: hoe te realiseren?
- Onderbouwen met data
- Data moet uit verschillende bronnen en verschillende afdelingen komen
 - Groenareaal, bomenbestand, klimaatkaarten, parkeerdrukmetingen, kabels en leidingen, etc.
- Analyse van alle verschillende data: hoe zie je letterlijk door de bomen het bos?
- Vertaling uitkomsten analyse en advies terug naar (beheer)systeem gemeente: hoe?
- Monitoring voortgang o.b.v. data: korte en lange termijn

Datastrategie in de casussen

Afsluitend

Waarden = dat wat men belangrijk vindt

... Leiden tot **ambities en doelen**

... Hiervoor is **inzicht** nodig in hoe je ervoor staat je op basis van data

... Dit geeft input voor je **strategie** voor het bereiken van doelen en het formuleren van Prestatie-Indicatoren en Effect-Indicatoren

... Met behulp van data kun je voortgang van doelen en indicatoren **monitoren**

Kortom: betrouwbare en complete data én een goede **datastrategie** zijn een must om waardengestuurd te kunnen beheren

*Bedankt voor de
aandacht!*

Vragen of
opmerkingen?